

stubbar uttaneftir

Kom heim!

Jacqueline Kennedy er bangin um dóttur sína, ta 17 ára gomlu Carolinu. Dóttirin hevur higartil noktað fyrri at koma heim úr London, hóast móðir hennara fleiri ferðir hevur heitt á hana um at koma. Herfyri vóru Caroline og vinmaður hennara í London hótt við lúvum. Mea heldur ikki henda hendingin hevur fingið Carolinu at broyta stóðu. Hon er vorðin ástartikin! Tí vil hon ikki koma heim, skrivur pressan í London. Í mešan gongur Jacqueline heima í New York og bíðar. Her er hon av-myndað saman við nøkrum vinkonum úr Manhattan.

Kuba fær skip úr Danmark

Kuba hevur bílagt eitt 13.000 tons stórt handilsskúla skip í Danmark. Tað skal byggjast á skipasmiðjuni í Helsingør. Danskar skipasmiðjur byggja frammanundan seks frama-skip upp á 14.000 tons hvørt til Kuba.

Blaðmenn funnir

Teir báðir suðurafrikansku blaðmenninir, Roger Sargent og Chris van der Merwe, sum ávikavist starvast á Rand Daily Mail og Sunday Times, eru funnir í einum MPLA-fongslí í Luanda. Teir hava verið saknaðir síðani týs-dagin í farnu viku. Daily Mail skrivaði í vikuni, at báðir blaðmenninir vórðu hand-tíknir á einum gistingarhúsi stutt eftir, at teir vóru komnir til Angola, skuldssett-ir fyrri at vera suðurafrikansk-ir leighermenn.

Sovjettisk vitjan í djóragarðinum

Teir eru bert hálv ár gamlir, men longu hava teir

Útferðarloynvi

Elena Sakharov, kona sov-jettiska nobelheiðursvinnar-an, Andrej Sakharov, hevur fingið freistina fyrri útferðar-loynvi úr Sovjetsamveldinum framlongda til 20. desember. Hon ynskti at fáa freistina útsetta, so hon kundi vera saman við manni sínum, tá hann fær handað nobelfriðar-heiðurslønina í Oslo 3. des-ember. Síðani er tað hent, at sovjettisku myndugleikarnir hava noktað Andrej Sakharov útferðarloynvi til Oslo at taka ímóti friðarheiðurslønini.

Um Arno Wolle

Danski rithevdin, Jørgen Munkebo, hevur skrivað »Bókina um Arno Wolle«. Á

myndini fær Arno Wolle handað eitt eintak av bókini frá rithevdanum. Í bókini eru ein frágreiðing um virki hjá náttúrlækanum.

Latin leysur

Ein peningaupphædd upp á 5,3 milj. kr. varð nógmið til tess at fáa nakrar ítalskar brotsmenn til at lata tann 14 ára gamla bretska skúla-dreingin, Lorenzo Peregrini Lapin, leysan aftur. Burtur-flytararnir hóttu við at gera av við hann á ein óhugnaligan hátt, um faðir hansara, ein múgvandi bretska handils-maður, ikki vildi rinda loys-i-gjaldið.

fingið yvirskegg. Nakrir smár roysningar eru fluttir úr Moskva til djóragarðin í Keypmannahavn, har teir skulu vera í eina tíð.

panelið

Føroyska jørðin — arva- og ognarrættur

Í mong, mong ár hevur verið tosað og skrivað um okurspris á byggigrundum, og um at út-oyggjarnar og smábygdinær nærur eru oyddar fyrri fólk.

Og so er. Hetta eru beiskir veruleikar, og í báðum førum er tað arva- og ognarrætturin til føroysku jørðina, ið er atvoldin til trupulleikarnar.

Í fyrra forinur er tað so, at pápar og abbar fyrri mongum árum síðani keyptu eina trøð fyrri litið og lætt, ella rættari sagt, fyrri eitt symbolskt gjald. Ætlanin við hesum traðum var tann, at menn, sum uppiskoyti til fiskivinnuna, ið tá gav rættiliga litið av sær, skuldu kunna halda eina kúgv, velta nøkur eplir og halda nakrar seyðir.

Hesar traðir eru síðani arvaðar til eftirkomarar í øðrum og triðja liði. Og seinnu árinu hevur hendan jørð bert verið nýtt til spekulatió. Hon verður seld til húsagrunndir fyrri ein heilt órim-ligan pris.

Tað er ikki óvanligt, at ein byggigrund t. d. í høvudsstað-num fer væl upp um 100.000 kr. Hetta má ein føroyingur gjalda fyrri at fáa eitt petti av fostur-landsjorð at seta seg á.

Í seinna forinur er tað so, at umleið helmingurin av búnaðar-jørðini í Føroyum er ognarjorð. Fólk flyta av smábygdunum til tey stórru plássini og hava ognarbrævið upp á jørðina við sær í lummamun. Og á nógvum smábygdum er stóðan tann í dag, at umleið helmingurin av ognarjorðini er sonevnd uttan-biggjajorð.

Tey fáu, sum búgva eftir á smýbygdunum, fáa so litið upp í hendir at umsita hesa jørð fyrri eina litla samsýning, meðan størsti parturin av tí, jørðin veruliga gevur, fellur til hansara, sum eigur jørðina og sum býr á stórlássinum.

Hetta kann einans skunda undir burturflytingina av bygd-unum, har landbúnaðurin er einasti vinnuvegur, ella í hvussu er høvudsávinna.

Fyri samlaða landbúnaðin týðir hetta, at ein stóur partur av føroysku búnaðarjorðini meir og minni liggur í vanrækt, við tað at eigarin býr á heilt øðrum plássi, tí sum orðtakið sigur: har ein ikki er sjálvur, er ein ikki meira enn hálvur.

Trupulleikarnir við uttan-

biggjajorðini kundu verið loystir á tann hátt, at búnaðarjorð ikki kundi arvast treytalest, men at arvarætturin varð treytaður av, at viðkomandi býr har, sum jørðin nú eina ferð liggur. Hetta kundi verið gjørt við eini broyting í arvalógini.

bygdunum og at gera tað ómøguligt hjá teimum ungu at seta búgv.

Hví ikki gera alla føroyska jorð til almenna ogn?

Tað hevur ongan týðning fyrri húsaeigaran, at hann eigur tað, sum húsini standa á, men tað hevur ómetaligan týðning, at hann fær fullan brúksrætt til hetta lendi.

Tað hevur heldur ongan týðning fyrri búnaðarmannin í Fugloy ella Mikinesi, at hann eigur ta jørðina, sum hann skal liva av, men tað hevur ómeta-ligan týðning fyrri hann, at hann fær nóg miklið av jorð, og at hann fær fullan og óskerðan brúksrætt til hesa jorð, og at hann fær fullan og óskerðan ágóða av tí, sum jorðin gevur.

Var øll føroysk jorð almenn ogn, so kundu byggigrundir fingist til leigu og somuleiðis búnaðarjorð. Tey vandamálini, sum í dag eita spekulatió við byggigrundum og uttanbyggja-jorð, vórðu burtur, og harvið vildi tað verið lættari at bygt sær hús og liviligari hjá teimum, sum búgva á bygdunum.

Eg ivist ikki í, at fleiri av teimum, sum eiga, eru ímóti hesum sjónarmiðum, sjálvandi av teirri einföldu orsök, at tey eiga ein teig ella eina gyllin. Men hvat hugsa hesi um eftirkom-arar í fyrsta, øðrum og triðja liði? Verður ongin av teimum at koma í ta stóðu at skula keypa sær eitt petti av fosturlandsjorð til okurspris, fyrri at seta seg í búgv?

Og nakað heilt annað er, at hesi vandamál fara at broyta føroyska búsetingarmynstrið og tað umhvørvið, vit liva undir nú, um hetta vandamál ikki verður loyst í skundi.

Vilhelm Johannesen

Í dag:

Vilhelm Johannesen, blaðstjóri

Men hetta loysir ikki vansar-nar við byggigrundunum.

Føroya land er ogn Føroya fólks! Hví skal so ognarrætturin til jørðina sleppa at tarna eini heilar vinnu, at gera tað ómø-guligt hjá fólki at búgva á smá-

Nýggj flutningsgjöld

fyrri persónkoyring í Streymoy galdandi frá manadegi 17. november 1975 kl. 6.00:

Gerandisdagar kl. 6—18 er minstagjaldið 14 kr. Øll onnur gjöld eru óbroytt

Aksturvinnufelagið
SAMFYLKING

Miele

Dr. Jacobsensgata 20 - telefon 11330
3800 Tórshavn

Sola
og
Service

pf

elekttra